

Sihtasutus Kutsekoda
kutsekoda@kutsekoda.ee
Mustamäe tee 16
Tallinn
10617, Harju maakond

07.06.2024

nr 11.4-35/24/585

OTSUS finantskorrektsiooni tegemise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood 70007340, edaspidi *RTK*, *rakendusüksus*, *keskne hankija*) teeb meetme 21.4.6.2, "Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed" raames otsuse Sihtasutuse Kutsekoda (edaspidi toetuse saaja või hankija) elluviidava tegevuse „Kutsesüsteemi reform“ (nr 2021-2027.4.06.23-0001; edaspidi *projekt*) osas.

Rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja ei ole projektiga seotud riigihanke nr 259127 „OSKA uuringute veebirakendus“ läbiviimisel järginud riigihangete seaduses¹ (edaspidi *RHS*) sätestatud nõudeid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumistega seotud kulude osas finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 14 653,51 eurot**.

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 28, Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021– 2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 punkt 2, § 35 lg 1, § 36, § 37 lg 4, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 22¹, haridus- ja teadusministri 16.11.2022 käskkiri nr 1.1-2/22/314 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevusele „Kutsesüsteemi reform“ (edaspidi *TAT*) punkt 13, samuti antud projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi *KD*) ja toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

TAT punkt 11.1 sätestab, et elluvijale kohalduvad lisaks käskkirjas sätestatule *ÜM2022* § -s 11 sätestatud kohustused, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Sihtasutus Kutsekoda on avaliku sektori hankija *RHS* § 5 lg 2 p 4 tähenduses ja on kohustatud seega läbi viima riigihanke, järgides *RHS*is sätestatud korda.

¹ Kuni 23.02.2023 kehtinud redaktsioon.

1. Riigihanke nr 259127 raamlepingus kehtestatud tööde vastuvõtmise ja maksetingimusi on muudetud pakkujaile soodsamaks

Toetuse saaja Sihtasutus Kutsekoda viis keskse hankija² RTK korraldamisel läbi riigihanke nr 259127 „OSKA uuringute veebirakendus“ ühe pakkuja raamlepingu sõlmimiseks. Tegemist oli avatud hankemenetlusega, hanketeade avaldati 23.01.2023, pakumuste esitamise tähtaeg oli 06.02.2023. Nimetatud tähtjaks esitati neli pakumust (sh 2 ühispakkumust). Hankija tunnistas edukaks Disainiosakond OÜ ja Platvorm OÜ ühispakkumuse ning sõlmis ühispakkujaga Disainiosakond OÜ-ga 12.04.2023 raamlepingu nr 13-1/7 (edaspidi *raamleping*) eeldatava kogumaksumusega 60 000 eurot (KM-ta).

Rakendusüksus tuvastas riigihanke nr 259127 (edaspidi *riigihange*) õiguspärase läbiviimise kontrollimisel järgmise puuduse:

- toetuse saaja on raamlepingus sätestatud I etapi tööde teostamiseks sõlmitud tööde vastuvõtmise ja tasumise tingimusi muutnud.

1.1 Rikkumise asjaolud

Riigihanke nr 259127 tehnilise kirjelduse kohaselt on hanke esemeks teostada Sihtasutuse Kutsekoda OSKA programmi kodulehel uuringute alamlehe <https://oska.kutsekoda.ee/uuring/> tarkvara arendus-, hooldus- ja sisestustööd nelja aasta jooksul alates lepingu sõlmimisest. Tarkvara arenduse esimeseks etapiks on vastavalt uuele lahendusele esitatud tehnilistele nõuetele uuringuaruannete sisestamise keskkonna loomine valmimistähtajaga kolm kuud raamlepingu sõlmimisest, eeldatava maksumusega 38 000 eurot. Edasised sisestus, arendus- ja hooldustööd teostatakse raamleping alusel, kas hankelepingute või tellimustena.

Riigihanke alusdokumentide (edaspidi RHAD) koosseisu kuuluvast raamlepingu projektis ja sõlmitud raamlepingus on sätestatud järgmised tingimused:

- punkt 2.2. „Tööd antakse üle järgmiselt: esimese etapi tulemus antakse üle 3 kuud peale esimese hankelepingu sõlmimist. Edasised sisestus-, arendus- ja hooldustööde tähtajad ja tööde teostamine lepatakse poolte vahel kokku eraldi, hankelepingute või tellimuste alusel. Täitja esitab tellijale arve peale esimest etappi ning sisestus-, arendus- ja hooldustööde eelnenu arveldusperioodi eest.“;
- punkt 2.3. „Täitja esitab arve tellijale e-arvena pärast tööde üleandmise-vastuvõtmise akti (edaspidi akt) mõlemapoolset allkirjastamist.“;
- punkt 4.1. „Tööd antakse üle hankelepingus või tellimuses sätestatud tähtajal. Tööde üleandmise all mõistetakse tööde üleandmist täitjate poolt tellijale akti (lisa 2) alusel. Nimetatud akti vormistab täitja 5 tööpäeva jooksul pärast tööde teostamist ja edastavad e-posti teel digitaalselt allkirjastatult vahetult enne tööde üleandmist tellija kontaktisiku e-posti aadressile ja tellija allkirjastab selle vahetult pärast tööde vastuvõtmist ning tagastab need täitjate kontaktisiku e-posti aadressile.“;
- Punkt 4.4 „Akti esitamisele järgnevast tööpäevast arvates on tellijal 10 tööpäeva aega

² RTK on vabatahtlikuks keskseks hankijaks valitsusasutuste ja valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste riigihangete korraldamisel. Asutuse eest RTK poolt korraldatavate riigihangete ulatus ja tingimused fikseeritakse asutuse ja RTK vahel sõlmitavates kokkulepetes.

tööde ülevaatamiseks. Nimetatud tööpäevade sisse jääb vähemalt 3 tagasiside vooru puuduste kõrvaldamiseks või täienduste tegemiseks. Tellijal on õigus vajadusel nimetatud perioodi pikendada 1 korra maksimaalselt eelmainitud aja võrra, teavitades sellest enne tähtpäeva saabumist täitjat 3 tööpäeva ette.“.

RHADi koosseisu kuuluva hankelepingu projekti punkti 2 „Lepingu maksumus, maksetingimused ja tööde üleandmine“ kohaselt lepatakse hankelepingu punktis 2.1 kokku lepingu eeldatav kogumaksumus/maksimaalne kogumaksumus ja töötundide maksumused.

Toetuse saaja ja töövõtja on 11.04.2023 sõlmitud hankelepingu punktis 2.1 kokku leppinud, et I etapi tööd (38 000 eurot) teostatakse kolmes etapis, millede maksumused on 5250 eurot, 11 500 eurot ja 21 250 eurot. Hankelepingu punkti 2.3 kohaselt antakse tööd üle vastava etapi täitmisel tööde üleandmise- ja vastuvõtmise aktiga (edaspidi ka *akt*). Hankelepingu lisa 1 „Tellitavad tööd“ punkti 3 kohaselt antakse iga etapi tööd üle tööde üleandmise ja vastuvõtmise aktiga vastavalt raamlepingu nr 13-1/7 punktis 4 sätestatud tingimustele.

Kuigi RHADi koosseisu kuuluva raamlepingu ja hankelepingu projekt nägi ette tarkvara arenduse esimese etapi tööde teostamist ühe etapina, mille eest tasumine toimub peale tööde üleandmist – ja vastuvõtmist, on I etapi tööd teostatud kolmes etapis järgmiste Disainiosakond OÜ esitatud aktide kogusummas 38 000 eurot alusel:

- akt nr 1, 22.05.2023 summas 5250 eurot (tasutud 25.05.2023 arve nr 2300026 alusel 01.06.2023);
- akt nr 2, 20.07.2023 summas 11 500 eurot (tasutud 19.07.2023 arve nr 2300036 alusel 02.08.2023);
- akt nr 3, 16.08.2023 summas 21 250 eurot (tasutud arve nr 22300039 alusel 30.08.2023).

Lähtuvalt eeltoodust on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saaja on hankelepingu sõlmimisel muutnud raamlepingus sätestatud I etapi tööde teostamise ja tasumise tingimusi, kuna raamlepingus sätestatud I etapi tööd on jaotatud kolmeks osaks, millede eest tasuti peale iga osa tööde üleandmist-vastuvõtmist. Kuna hankelepingut ei ole sõlmitud raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt, siis ei ole toetuse saaja järginud RHS § 3 punkt 1 ja 2, § 30 lõiget 1 ning § 123 lõiget 1.

1.2 Toetuse saaja selgitused

Toetuse saaja 30.11.2023 esitatud selgituse kohaselt täiendavad raamlepingu punkti 2.2 sätteid raamlepingu punktid 4.1 ja 4.4, millele vastavust järgiti tööde üleandmisel ja vastuvõtmisel. Rakendusüksuse küsimusele, kuidas kujunesid hankelepingu punkti 2 sisu ja maksumused, vastas toetuse saaja järgmist: „*Hankelepingu punkti 2 sisu ja maksumused oli fikseeritud hanketingimustes, RL ja pakkumuses. Tööd teostati kolme kuu jooksul, mille eest esitati kokku arve summale 38 000 eurot.*“.

Toetuse saaja 06.12.2023 esitatud selgituse kohaselt peeti hankelepingu sõlmimiseks läbirääkimisi tööde alametappide ja nende maksumuste kokku leppimiseks.

Toetuse saaja viitas 08.01.2024 esitatud täiendavas selgituses raamlepingu punktile 4.1, selgitades järgmist: „*Lähtusime sellest, et hankelepingus on võimalik tööde üleandmiseks ja aktiga vastuvõtmiseks sätestada ka mitu tähtaega. Hankelepingus on sätestatud I etapi alaetappide tähtajad ja sisu. Samas on kinni peetud ka raamlepingus sätestatud I etapi tööde lõplikust tähtajast*

ning fikseeritud kogumaksumusest. Meie hinnangul ei ole tööde vastuvõtmise tükeldamisega tekitatud ei sisulist ega finantskahju.“.

1.3 Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

Rakendusüksuse hinnangul ei muuda toetuse saaja selgitused käesoleva rikkumise asjaolusid ega järeldusi ning ei anna alust finantskorrektsioonist loobumiseks.

Vastavalt RHS §-le 3 on hankija kohustatud järgima riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, sh peab hankija tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse ja kohtlema kõiki isikuid võrdselt ning jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud oleks riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. RHS § 3 punktis 1 kirjeldatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtte eesmärk on, et riigihankest huvitatud ettevõtjad teaksid täpselt hanke tingimusi, et menetlus ise oleks läbipaistev ja kontrollitav toetuse andjate ning pädevate asutuste poolt. RHS § 3 punktis 2 sätestatud isikute võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab seda, et toetuse saaja ei tohi luua ühelegi võimalikule pakkujaile soodsamat olukorda.

RHS § 30 lg 1 kohaselt lähtutakse raamlepingul põhinevate hankelepingute sõlmimisel raamlepingu tingimustest ja käesolevas paragrahvis sätestatud korrast, raamlepingu tingimusi oluliselt muutmata. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt ühe pakkujaga sõlmitud raamlepingu alusel sõlmitakse hankeleping raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt.

Tulenevalt RHS § 29 lõikest 1 kohaldatakse raamlepingule hankelepingu sätteid, kui RHSis ei ole sätestatud teisiti. Seega on raamlepingu muutmine lubatud vaid RHS § 123 lg 1 punktides 1-7 sätestatud alustel. Rakendusüksuse hinnangul ei ole antud muudatuse suhtes asjakohased RHS § 123 lg 1 p-des 1-6 sätestatud hankelepingu muutmise alused, seega hindab rakendusüksus, kas eespool kirjeldatud raamlepingu muutmisele saab kohaldada RHS § 123 lg 1 punkti 7.

Hankelepingu muudatust saab pidada mitteoluliseks RHS § 123 lg 1 punkti 7 tähenduses üksnes siis, kui muudatus ei vasta ühelegi RHS § 123 lõikes 2 sätestatud alusele. RHS § 123 lg 2 p-de 1 ja 2 kohaselt on muudatus oluline, kui sellega muudetakse hankelepingu üldist olemust märkimisväärselt, eeskätt kui muudatustega lisatakse tingimus, mis laiendanuks võimalike riigihankes osalejate või vastavaks tunnistamisele kuuluvate pakumuste hulka, kui riigihanke alusdokumendid oleks sellist tingimust sisaldanud või kui muudatus tingib hankelepingust tuleneva lepinguliste kohustuste vahekorra muutmise pakkuja kasuks hankelepingus sätestamata viisil.

Eelkirjeldatud säte (RHS § 123 lg 2 p 1) baseerub hankedirektiivi 2014/24/EL artikli 72 lg 4 punktil a, mille järgi käsitatakse muudatust igal juhul olulisena, kui muudatusega lisatakse tingimusi, mis oleksid võimaldanud osaleda ka muudel kui algselt välja valitud pakkujatel või aktsepteerida muid kui algselt aktsepteeritud pakumusi või mis oleksid hankemenetluses kaasanud täiendavaid osalejaid, kui neid oleks rakendatud algses hankemenetluses. Kohtuasjas nr C-454/06 on Euroopa Kohus asunud seisukohale, et menetluse läbipaistvuse ja pakkujate võrdse kohtlemise tagamiseks tuleb kehtiva riigihankelepingu klauslite muutmist pidada uue riigihankelepingu sõlmiseks juhul, kui need muudatused on algse riigihankelepingu tingimustest oluliselt erinevad ja kui neist ilmneb poolte soov pidada uusi läbirääkimisi hankelepingu oluliste tingimuste osas.

Tuginedes esitatud dokumentidele ja toetuse saaja selgitustele on rakendusüksuse hinnangul raamlepingus ette nähtud tarkvara arenduse I etapi tööde teostamise vastuvõtu ja tasumise tingimusi hankelepingu sõlmimisel oluliselt muudetud. Vastavalt riigihanke alusdokumentides ja raamlepingus märgitule pidi hankija I etapi tööd vastu võtma ja tasuma tehtud tööde eest peale I etapi tööde akti allkirjastamist esitatud arve alusel. Tegelikult toimus tööde üleandmine-vastuvõtmine ning tööde eest tasumine kolmes osas.

Rakendusüksus rõhutab, et tööde teostamise- ja maksetingimused on olulised raamlepingu tingimused, kuivõrd hanke finantseerimise tingimused avaldavad reeglina otsest mõju pakkujate ringile ning pakkumuste maksumustele. Pakkujad peavad kaaluma antud ajaperioodiks võetud kohustusi, erinevaid riske ja veenduma oma võimekuses olla seotud pakkumusega raamlepingu lõppemiseni. Riigihanke nr 259127 puhul olid kõik pakkujad pakkumuste tegemise hetkel võrdses olukorras, lähtudes pakkumuse koostamisel teadmisest, et I etapi tööd teostatakse ühes osas ja nende eest tasutakse raamlepingu p-s 2.3 ja 4 sätestatud tingimusel ja kõikide tööde kogumaksumuses. Nimetatud tingimuse seadmine tõi pakkujatele kaasa suurema finantskoormuse, mis võis seada piirangud ettevõtete hankes osalemisele. Kuivõrd tarkvara arenduse esimese etapi maksumus 38 000 eurot on 63,33% raamlepingu eeldatavast kogumaksumusest, siis rakendusüksuse hinnangul tõi hilisem hankelepingu tööde teostamise ja maksetingimuste muutmine edukale pakkujale kaasa finantskoormuse olulise vähenemise. Kui hankija oleks esialgsetes raam- ja hankelepingu tingimustes kehtestanud teistsuguse I etapi arendustööde teostamise ja tasumise, siis oleks saanud hankes osaleda pakkujad, kellele sobinuks arveid esitada väiksemas mahu (iga I etapi arendustööd osa kohta eraldi) kui kogu I etapi tööde kogumaksumuses, mis omakorda tähendab töötasu ajaliselt kiiremat tasumist töövõtjale.

Käesoleval juhul ei ole teada, millised oleksid olnud pakkujad, pakkumuste maksumused ning milline pakkuja oleks valitud edukaks, kui hankija oleks hankemenetluse käigus seadnud tingimuseks, et I etapi arendustööd teostatakse ja tasutakse kolmes osas. Seega võis esineda olukord, et hankest huvitatud ettevõtjate jaoks olid sätestatud I etapi tööde teostamise ja maksetingimused just põhjuseks, miks nad loobusid pakkumuse esitamisest, ka olenemata asjaolust, et I etapi tööde maksimaalne hind oli fikseeritud. Rakendusüksus selgitab, et pakkujate arv iseenesest ei pruugi mõjutada pakkumuste maksumust odavnemise suunas, kuid pole samas võimalik täielikult välistada võimalust, et pakkuja, kes leebemate I etapi tööde ja maksetingimuste korral oleks olnud huvitatud hankes osalemisest, oleks teinud ka parima pakkumise, mistõttu oleks olnud tagatud ka rahaliste vahendite säästlikum kasutamine.

Samuti leiab rakendusüksus, et kui hankija aktsepteeris tööde vastuvõtmise ja maksetingimuste muutmist (võimaldades raamlepingus sätestatud I etapi töö teostada kolmes osas), tingis see muudatus ka raamlepingust tuleneva lepinguliste kohustuste vahekorra muutmise Disainiosakond OÜ kasuks raamlepingus sätestamata viisil RHS § 123 lg 2 punkti 2 tähenduses. Raamlepingu poolte tegevuse tulemusena on raamlepingus sätestatud I etapi tööde vastuvõtmine ja tasumine toimunud kolmes osas, mistõttu sai Disainiosakond OÜ hankijalt olulise eelise teiste riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtjate ees, kellel puudus võimekus raamlepingut esialgsetel tingimustel täita, saades tööde eest tasu peale kõigi hankelepingus sätestatud I etapi tööde tegemist, kuid kes oleksid olnud võimelised hankelepingut täitma, kui neil oleks olnud võimalus saada tasu iga arendustöö osa eest eraldi.

Toetuse saaja on riigihankest huvitatud ettevõtjaid ebavõrdselt kohelnud ja asetanud Disainiosakond OÜ soodsamasse olukorda, kuna toetuse saaja võimaldas raamlepingus sätestatud I etapi arendustööde eest maksta kolmes osas ehk riigihanke alusdokumentides kehtestatud esialgsetest tingimustest soodsamalt. Kohtuasjades nr C-42/13 ja C-496/99 on Euroopa Kohus rõhutanud, et võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega seondub hankija kohustus rangelt kinni pidada just hankija enda kindlaksmääratud tingimustest. Hankija on enda poolt kehtestatud hanketingimustega seotud ega saa asuda kõnealuseid tingimusi menetluse hilisemas etapis pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva möödumist õigusvastaselt muutma või laiendama.

Euroopa Kohus on leidnud kohtuasjas nr C-549/14, et võrdse kohtlemise põhimõte ning läbipaistvuse kohustus ei luba, et pärast riigihankelepingu sõlmimist teevad hankija ja pakkuja lepingu tingimustes muudatusi, mille tingimused on oluliselt erinevad esialgses lepingus sätestatust³. Samuti on Euroopa Kohus asunud kohtuasjas nr C-454/06 seisukohale, et menetluse läbipaistvuse ja pakkuja võrdse kohtlemise tagamiseks tuleb kehtiva riigihankelepingu klauslite muutmist pidada uue riigihankelepingu sõlmiseks juhul, kui need muudatused on algse riigihankelepingu tingimustest oluliselt erinevad ja kui neist ilmneb poolte soov pidada uusi läbirääkimisi lepingu oluliste tingimuste osas. Riigihankelepingu kehtivuse ajal tehtud muudatust võib pidada oluliseks juhul, kui muudatusega tuuakse lepingusse tingimusi, mida ei olnud seatud algse hankemenetluse ajal ja mis oleks juhul, kui nad oleksid olnud seatud esialgses hankemenetluses, võimaldanud osaleda hankemenetluses ka teistel kui esialgu vastuvõetavaks tunnistatud pakkujatel või oleksid võimaldanud tunnistada edukaks mõne teise pakkumuse kui see, mis esialgu välja valiti.⁴

Lähtuvalt eeltoodust on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saaja ei ole järginud RHS § 3 punktides 1 ja 2 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, § 30 lõikes 1 sätestatud tingimust ning RHS § 123 lg 1 punkti 7. Seega on toetuse saaja rikkunud talle TAT punktis 11.1 ja ÜM2022 § 11 lõikes 1 pandud kohustust järgida hangete korraldamisel RHS-is sätestatud nõudeid.

1.4 Rikkumisele kohalduv finantskorrektsiooni määr 25%

ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust. ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse hankemenetluse rikkumise korral ÜM2014 §-e 22–22⁸.

ÜM2014 § 22⁷ lg 1 kohaselt kohaldatakse hankelepingu väärtusele 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui hankelepingu või raamlepingu muutmise korral ei ole järgitud RHS § 123 lõiget 1.

Rakendusüksus on seisukohal, et raamlepingus ettenähtud I etapi tööde vastuvõtmise ja maksetingimuste muutmine on vastuolus RHS § 123 lõikes 1 sätestatuga ja ei ole formaalne RHS-i rikkumine. Toetuse saaja poolt talle pandud kohustuse eiramise tulemusena on tekkinud kahju, kuid selle suurust ei ole võimalik hinnata, sest ei ole teada, milliseks oleks kujunenud hankes osalevate pakkuja ring ning esitatud pakkumused, kui potentsiaalsed pakkujad oleksid teadnud,

³ EKo 07.09.2016, C-549/14, Finn Frogne, p 28

⁴ EKo 19.06.2008, C-454/06, Pressetext, p 34, 35

et tarkvara arenduse esimese etapi tööde hankelepingut saab täita raamlepingus ja riigihanke alusdokumentides kehtestatud tingimustest soodsamatel tingimustel. Kuivõrd hanketingimused on kõikidele huvilistele avatud ilma hanke juurde registreerumata, siis ei ole välistatud, et mõni huvitatud isik jättis vaidlusaluse töö vastuvõtmise ja maksetingimuse tõttu hankes osalemata ja ennast hanke juurde registreerimata. Seega esineb põhjendatud oht, et RHS § 123 lõike 1 rikkumine võis kaasa tuua rahalise mõju, sest hankija oleks võinud raamlepingu sõlmida teise pakkujaga ja/või teise maksumusega pakkumuse alusel, kui ta oleks juba riigihanke alusdokumentides sätestanud raamlepingus sätestatud tööde eest tasumise kolmes osas. Kuna rakendusüksuse hinnangul on töövõtja saanud teiste potentsiaalsete pakkujate ees eelise, siis on tegemist isikute ebavõrdse kohtlemisega RHS § 3 punkti 2 mõttes. Samuti ei ole toetuse saaja tegutsenud hanke korraldamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt vastavalt RHS § 3 punktile 1, kuna ei lähtunud enda kehtestatud hanketingimustest.

Rakendusüksus selgitab, et ÜM2014 seletuskirja kohaselt on ÜM2014 sätestatud finantskorrektsiooni määradega juba kohustuse eiramise võimalikku mõju kaalutud. Lisaks täiendab seletuskiri, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C 406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

1.5 Finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

Hanke nr 259127 raames tekkinud kulusid on projekti tegevuse 2.2.1 „OSKA muud kulud“ raames esitatud kokku abikõlblikus summas 58 614,04 eurot (KD-d nr 145, nr 186, nr 197, nr 276-277, nr 304-307 ja nr 336).

Lähtuvalt otsuse punktist 1.4 loeb rakendusüksus hankega seotud kuludest mitteabikõlblikuks tegevuse nr 2.2.1 osas **14 653,51 eurot** ($58\,614,04 \cdot 25\%$), millest toetus on 14 653,51 eurot.

ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetust ning omafinantseeringut vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile. ÜM2022 § 37 lõike 4 alusel vähendab rakendusasutus finantskorrektsiooni otsuse alusel toetuse andmise tingimuste käskkirjaga kinnitatud abikõlblike kulude eelarvet.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Tulenevalt ÜSS § 13 lg 2 punktist 3 annab rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist võimaluse toetuse saajal esitada oma seisukohad. Rakendusüksus edastas 07.05.2024 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht antud otsuse kohta hiljemalt 21.05.2024. Kuivõrd nimetatud tähtajaks toetuse saaja finantskorrektsiooni eelnõule kommentaare ei esitanud, palus rakendusüksus toetuse saajal hiljemalt 31.05.2024 teada anda oma seisukohast. Toetuse saaja kinnitas 31.05.2024, et neil puuduvad omapoolsed kommentaarid.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „Kutsesüsteemi reform“ raames mitteabikõlblikuks kuluks **14 653,51 eurot**, millest toetus moodustab 100%;
2. vähendada riigihankega nr 259127 seotud KDde nr 145, nr 186, nr 197, nr 276-277, nr 304-307 ja nr 336 abikõlblikke kulusid 25% võrra;
3. teha rakendusasutusele ettepanek vähendada projekti tegevuses 2.2.1 „OSKA muud kulud“ eelarvet summas 14 653,51 eurot;
4. vähendada järgnevates kuludokumentides käesoleva otsuse punkti 1 alusel hüvitamiseks esitatud riigihankega nr 259127 seotud kulusid 25% võrra, millele vastavalt väheneb ka projekti eelarve.

Otsuse peale on õigus esitada ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75 kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Liivika Põder
663 2025
Liivika.Poder@rtk.ee